

מסכת שבת

פרק ב

א. בַּמָּה מְדַלִּיקִין וּבַמָּה אֵין מְדַלִּיקִין. אֵין מְדַלִּיקִין לֹא בְלֶכֶשׁ, וְלֹא בַחֲסוֹ, וְלֹא בְכֶלֶד, וְלֹא בַפְתִּילֵת הָאֵידוֹן, וְלֹא בַפְתִּילֵת הַמְדָּבָר, וְלֹא בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם. וְלֹא בְזָפֶת, וְלֹא בְשַׁעוּה, וְלֹא בְשֶׁמֶן קִיק, וְלֹא בְשֶׁמֶן שֶׁרָפָה, וְלֹא בְאַלְיָה, וְלֹא בַחֲלָב. נָחוּם הַמְדִּי אוֹמֵר, מְדַלִּיקִין בַּחֲלָב מִבְּשָׁל. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֶחָד מִבְּשָׁל וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מִבְּשָׁל, אֵין מְדַלִּיקִין בּוֹ:

ב. אֵין מְדַלִּיקִין בְּשֶׁמֶן שֶׁרָפָה בְּיוֹם טוֹב. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, אֵין מְדַלִּיקִין בְּעֵטָרֹן, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת. וְחֲכָמִים מַתִּירִין בְּכֹל הַשְּׂמָנִים, בְּשֶׁמֶן שֶׁמֶשְׁמִין, בְּשֶׁמֶן אֲגוּזִים, בְּשֶׁמֶן צְנוּנוֹת, בְּשֶׁמֶן דָּגִים, בְּשֶׁמֶן פְּקוּעוֹת, בְּעֵטָרֹן וּבִנְפֹט. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, אֵין מְדַלִּיקִין אֶלָּא בְּשֶׁמֶן זַיִת בְּלֶבָד:

ג. כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מְדַלִּיקִין בּוֹ אֶלָּא פִּשְׁתָּן. וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטְמֵא טְמֵאת אֲהֵלִים אֶלָּא פִּשְׁתָּן. פְּתִילֵת הַבֶּגֶד שֶׁקָּפְלָה

וְלֹא הִבְהֵבָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, טִמְאַה, וְאִין מְדַלִּיקִין בָּהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, טְהוּרָה, וּמְדַלִּיקִין בָּהּ:

ד. לֹא יִקָּב אָדָם שְׂפּוֹפֶרֶת שֶׁל בִּיצָה וַיִּמְלֶאנָה שָׁמֶן וַיִּתְּנָנָה עַל פִּי הַנֵּר בְּשִׁבִּיל שְׁתַּהֲא מְנַטֶּפֶת, אֲפִלּוּ הִיא שֶׁל חֶרֶס. וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. אֲבָל אִם חֲבָרָה הֵיוּצֵר מִתְחַלָּה, מִתֵּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָּלִי אֶחָד. לֹא יִמְלֵא אָדָם אֶת הַקְּעֵרָה שָׁמֶן וַיִּתְּנָנָה בְּצֵד הַנֵּר וַיִּתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְּתוֹכָהּ, בְּשִׁבִּיל שְׁתַּהֲא שׁוֹאֶבֶת. וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר:

ה. הַמְּכַבֶּה אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתִּירָא מִפְּנֵי גוֹיִם, מִפְּנֵי לִסְטִים, מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה, וְאִם בְּשִׁבִּיל הַחֹלָה שְׁיִישׁוֹן, פָּטוּר. כָּחֵס עַל הַנֵּר, כָּחֵס עַל הַשָּׁמֶן, כָּחֵס עַל הַפְּתִילָה, חֵיב. וְרַבִּי יוֹסִי פוֹטֵר בְּכֶלֶן חוּץ מִן הַפְּתִילָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פָּחָם:

ו. עַל נְשִׁלֵּשׁ עֶבְרוֹת נָשִׁים מִתּוֹת בְּשַׁעַת לְדָתוֹ, עַל שְׂאִינָן זְהִירוֹת בִּנְדָה וּבַחֲלָה וּבְהִדְלָקַת הַנֵּר:

ז. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים צָרִיךְ אָדָם לוֹמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֻׁכָה. עֲשֹׂרְתָם. עֶרְבָתָם. הַדְּלִיקוּ אֶת הַנֵּר. סִפֵּק חֲשֻׁכָה סִפֵּק אִין חֲשֻׁכָה, אִין מַעֲשָׂרִין אֶת הַנֵּר, וְאִין מִטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים, וְאִין מְדַלִּיקִין אֶת הַנֵּרוֹת, אֲבָל מַעֲשָׂרִין אֶת הַדְּמָאִי, וּמַעֲרָבִין, וְטוֹמְנִין אֶת הַחֲמִין:

